

Kúria
Polgári Kollégium
Gazdasági Szakága

2015.EI.II.J.54-7.

Emlékeztető az ítéletábrák csőd-és felszámolási ügyeit
tárgyaló tanácsokkal történt szakmai konzultációról

2015. november 13.
Kúria, Mailáth-terem

A Konzultáció megkezdése előtt Dr. Orosz Árpád kollégiumvezető-helyettes és Dr. Török Judit tanácselnök köszöntötte a megjelenteket. Dr. Török Judit bevezetőjében köszönetet mondott mindazoknak, akik aktívan részt vettek az előkészítő anyagok összeállításában. Röviden ismertette az ülés menetrendjét, egyben átadta a szót dr. Csőke Andrea kúriai bírónak, aki a tanácskozás csődeljárást érintő kérdéseit moderálta.

A csődeljárást érintő témakörök megvitatása

I/1.
Kérheti-e a végelszámolás alatt álló társaság
csődeljárás lefolytatását?

Vita alakult ki abban kérdésben, hogy a két eljárás egymáshoz való viszonyát a bíróság miként rendezheti: folyhat-e párhuzamosan egymás mellett végelszámolási-és a csődeljárás a két jogintézmény eltérő céljaira is tekintettel. Amennyiben végelszámoló terjeszt elő csődeljárás lefolytatása iránti kérelmet, akkor hiánypótlásra fel lehet-e hívni, hogy csatolja a legfőbb szerv előzetes egyetértését, vagy hivatalból el kell utasítani a kérelmet.

A tanácskozáson elhangzott, hogy a végelszámolás befejezésének két módja lehetséges a Ctv. szerint:
-a Ctv. 111.§-ában szabályozott záró okiratok legfőbb szerv általi jóváhagyását követően a végelszámoló által előterjesztett kérelemre a bíróság törli a céget, vagy
-a Ctv. 113.§-a szerint a legfőbb szerv elhatározza a végelszámolás megszüntetését és a cég működésének továbbfolytatását. Ebben az esetben dönt a végelszámoló megbízásának visszavonásáról, díjának megállapításáról és kifizetéséről, valamint új vezető tisztségviselőt is

választ.

Mindezekre tekintettel a két eljárás céljainak eltérő jellege miatt, azok párhuzamosan nem lehetnek folyamatban. Ahhoz, hogy egy végelszámolás alatt álló cég csődeljárás iránti kérelmet terjeszthessen elő a Ctv. 113.§-a szerinti döntés – a végelszámolási eljárás megszüntetése – elengedhetetlen.

Kétségtelen, hogy a Cstv. 7-8.§-ában nincs olyan kizáró rendelkezés, ami alapján a végelszámoló által előterjesztett csődeljárás iránti kérelmet el lehetne utasítani. Csődeljárás iránti kérelmet viszont csak az adós gazdálkodó szervezet vezetője terjeszthet elő a bíróságon. A Ctv. szerint a végelszámoló – bár irányadóak rá a vezető tisztségviselőre vonatkozó általános szabályok (Ctv. 99.§.)

– a végelszámolási eljárás során kizárólag felszámolási eljárás lefolytatására irányuló kérelmet terjeszthető elő (Ctv.108.§), így csődeljárás iránti kérelem előterjesztésére nem jogosult. Ebből következően a Cstv. 6.§ (3) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 130.§ (1) bekezdés g/ pontja alapján kell elutasítani a végelszámoló által benyújtott csődeljárás lefolytatása iránti kérelmet, mivel azt nem a jogszabályban erre feljogosított személy indítja.

A tanácskozás résztvevői egyetértettek abban, hogy a végelszámoló által előterjesztett csődeljárás iránti kérelmet hivatalból el kell utasítani a Cstv. 6.§ (3) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 130.§ (1) bekezdés g/ pontja alapján, mivel az eljárást nem a jogszabályban erre feljogosított személy indítja.

I/2.

A vagyonfelügyelőnek a közokiratba foglalt hitelezői követelést akkor is nem vitatott követelésként kell-e nyilvántartásba vennie, ha annak vitatása tárgyában a csődeljárás kezdő időpontjában már más bírósági, vagy hatósági eljárás folyamatban van?

A tanácskozás – többségi szavazattal -úgy foglalt állást, hogy a Cstv. 12.§ (4) bek. azon rendelkezését miszerint nem lehet vitatott követelésként nyilvántartásba venni a közokiratba foglalt hitelezői követelést [Pp. 195. §], úgy kell értelmezni, hogy ez a rendelkezés igaz arra az esetre is, ha a csődeljárás megindítása előtt már pert indítottak

a követelés alapjául szolgáló szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt és ez a per még folyamatban van. Ez azonban csak olyan közokiratokra igaz, amelyek alapján a Vht. szabályai szerint végrehajtást lehet kezdeményezni. Ez egy feltétlen alkalmazást igénylő szabály, így a közokiratba foglalt, a csődeljárás hiányában a peres eljárástól függetlenül, a Vht. szabályai szerint végrehajtható követelést akkor sem lehet vitatottként besorolni, ha a követelés tárgyában per indult és még folyamatban van.

I/3.

Csődeljárásban van-e helye külön fellebbezésnek az ellen a végzés ellen, amelyben a bíróság a hitelezői igény bejelentésére, regisztrációs díj befizetésére megállapított határidő elmulasztása miatt benyújtott igazolási kérelmet elutasítja?

A tanácskozás során először abban alakult ki vita, hogy van-e helye egyáltalán igazolási kérelemnek határidő elmulasztása miatt. Egyes álláspontok szerint a Cstv. 20.§

(3) bekezdése – tartalma szerint – jogvesztést állapít meg, más vélemények szerint nem jogvesztést, hanem korlátozott igényérvényesítést állapít meg ez a rendelkezés.

A tanácskozás során többségi álláspont alakult ki abban, hogy a kérdést csak jogszabály-módosítással lehet rendezni (rövid határidőt kell biztosítani az igazolási kérelem előterjesztésére, vagy egyértelműen ki kell zárni az igazolási kérelem előterjeszthetőségét). Amíg jogszabály módosítás nem történik, a jelenleg hatályos szabályok alapján biztosítani kell a határidő elmulasztása miatt igazolási kérelem előterjesztését. Az igazolási kérelem tárgyában hozott határozat ellen külön fellebbezésnek van helye.

I/4.

Van-e helye külön fellebbezésnek a csődeljárásban előterjesztett kifogás érdemi vizsgálat nélküli elutasításáról rendelkező végzés ellen?

A többségi álláspont szerint, a csődeljárásban előterjesztett kifogást érdemi vizsgálat nélkül elutasító határozat ellen – az eljárás speciális jellegére figyelemmel -nincs helye külön fellebbezésnek. A kifogást

a Cstv. 12.§ és a 15.§ (3) bekezdésére – nem a Pp. 130.§ára – hivatkozással kell elutasítani. Megjegyzi a Kúria, hogy a többségi állásponttal ellentétes álláspontját a Cspkf.VII.30.146/2013/3. számú határozatában fejtette ki.

I/5.

A csődeljárást megszüntető végzéssel szemben a vagyonfelügyelőt milyen terjedelemben illeti meg fellebbezési jog?

A Fővárosi Ítéltábla több határozatában is állást foglalt ebben kérdésben, mely szerint a bíróság végzésének az egyezség tárgyában hozott rendelkezését csak az egyezséget kötő felek, az adós és a hitelezők támadhatják meg fellebbezéssel, a vagyonfelügyelő nem, mert az egyezség megkötésében nem vett részt. A vagyonfelügyelő az egyezség elbírálása tárgyában hozott határozatot csak az őt érintő, azaz a díját megállapító részében jogosult fellebbezéssel megtámadni (Fővárosi Ítéltábla 12.Cspkf.43.775/2015/2.). Ebben a kérdésben időközben a Kúria is helybenhagyta a Fővárosi Ítéltábla határozatát (Gfv.VII.30.237/2015/2.). Mindezen indokok miatt – a kialakult egységes álláspontokra tekintettel - a kérdés nem került megvitatásra.

I/6.

A Cstv. 20.§ (1a) bekezdésének értelmezése körében meghatározható-e a hitelezői igények olyan hozzávetőleges mértéke (30-40%), amelynél alacsonyabb kielégítési hányad objektíve a jóhiszemű joggyakorlás követelményébe ütközőnek minősül?

A kérdésben nem alakult ki egységes álláspont. Egyetértettek abban, hogy a csődegyezségnek a jóhiszemű joggyakorlás követelményébe ütközését esetenként kell vizsgálni. Alaposabb megfontolást igényel, hogy indokolt-e a kérdésben jogszabály módosítást kezdeményezni, az egyértelmű követelmények meghatározása érdekében.

II. Felszámolási eljárást érintő témakörök megvitatása
A tanácskozás felszámolási eljárást érintő részét dr. Török

Judit tanácselnök vezette le.

II/1.

A fizetéseképtelenség megállapítása körében a számla, illetve az azt helyettesítő fizetési felszólítás és a Cstv. 27.§ (2) bekezdés a) pontja szerinti fizetési felszólítás kézbesítésével kapcsolatos kérdések.

Vita alakult ki abban a kérdésben, hogy a „nem kereste” „kézbesítést megtagadta” jelzéssel visszaérkező számla, illetve az azt helyettesítő fizetési felszólítás szabályszerűen kézbesítettként elfogadható-e?
A PIT, SZIT, GYIT gyakorlata egységes abban a tekintetben, hogy a postán feladott küldeményt akkor is megérkezettnek tekintik, ha a címzett az átvételt megtagadta, illetve a küldeményt „nem kereste”.
A FIT-nek és a DIT-nek ettől eltérő a gyakorlata, és a tanácskozás során sem sikerült egységes álláspontot kialakítani.

A tanácskozás résztvevői úgy foglaltak állást, hogy a kérdést – a fenti eltérések tekintetével – csak jogegységi eljárással lehet rendezni.

II/2.

Kik a felek a Cstv. 51.§-a szerinti kifogásolási eljárásban?

Dr. Török Judit ismertette a Kúria döntését, ami elvi bírósági határozatként is kiválasztásra került (EBH2015.G.2.). A Bszi. rendelkezése szerint a Kúria az EBH-hoz kötve van, attól csak a jogegységi eljárásban hozott döntés eredményétől függően térhet el. Tájékoztatta a jelenlévőket, hogy a Kúria gazdasági szakága javaslatot tett a kollégiumvezető útján a Kúria Elnöke részére a Cstv. 51.§-a alkalmazási körére vonatkozó joggyakorlat-elemző csoport felállítására. A joggyakorlat-elemző csoport munkájának egyik legfontosabb eredménye az lehet, hogy olyan különböző alkalmazási esetkörökre hívja fel a figyelmet, amely alapján akár jogegységi eljárás indítványozására vagy a differenciáltabb, részletes jogi szabályozás kezdeményezésére is sor kerülhet. A KÚSZ. 33.§

(2) bekezdése szerint a csoport vezetője a csoport munkájába külső tagként alsóbb fokú bíróságra beosztott bírót és a vizsgált területen működő elméleti vagy

gyakorlati szakembert is bevonhat.

II/3.

A Cstv. 51.§-ában illetőleg 56.§-a (1) bekezdésében szabályozott kifogás benyújtására megállapított határidők következetes elhatárolása mely esetben vezethet méltánytalan eredményre?

Dr. Török Judit ismertette a Győri Ítéltábla előterjesztését. A Cstv. 51.§-a szerinti kifogás előterjesztési határideje 8 nap, az 56.§-ban szabályozotté pedig 30. Gyakran a hitelező a záróanyagból szerez tudomást a felszámoló valamely jogszabálysértő intézkedéséről vagy mulasztásáról, amit korábban nem tudott kifogásolni. A törvényből és a bírósági tájékoztatásból kiindulva 30 napon belül terjeszti elő azt a kifogást, ami valójában a Cstv. 51.§-a szerinti 8 napon belül benyújtandó kifogás tárgya lehet.

A tanácskozás támogatta Győri Ítéltábla javaslatát, miszerint külön igazolási kérelem nélkül is be kell fogadni a 30 napon belül előterjesztett, de valójában a Cstv.51.§-a szerinti kifogást, annak elbírálása során pedig az 51.§ szerint kell eljárni.

A Kúriának két határozata volt (Gfv.VII.30.342/2014/4., Gfv.VII.30.109/2012/2.), ahol elvégezte a kétfajta kifogás elhatárolását.

II/4.

A Cstv. 57.§ (1) bek. ha)-he) pontjai alá és az

(1) bekezdés a) pontja alá is (költség) egyidejűleg besorolható igény esetén melyik besorolási szempont az elsődleges?

Dr. Bajnok István ismertette a Győri Ítéltábla álláspontját. Az ítéltáblák képviselői támogatták a Győri Ítéltábla előterjesztésében foglaltakat. Török Judit tájékoztatja a jelenlévőket, hogy a Kúria azért kívánja kifejtetni álláspontját ebben a kérdésben, mert a Győri Ítéltábla határozatát követő, felülvizsgálatra nyitva álló 60 napos határidő még nem telt el.

Dr. Gyöngyösiné dr. Antók Éva: A Pécsi Ítéltábla Fpkhf.IV.30.114/2011/2. szám alatt meghozott határozatában mi már kifejtettük az álláspontunkat a besorolással kapcsolatban.

II/5.

Ha a felszámolást kényszer-végelszámolás előzte meg, és már a kényszer-végelszámoló sem kapta meg a végelszámolás kezdő időpontjában a vezető tisztséget betöltő személytől a cégiratokat, a végelszámolást megelőzően bejegyzett vezető tisztségviselő kötelezhető-e a Cstv. 63/B.§-a szerinti költség megfizetésére? Fenntartható-e az ilyen gyakorlat, hiszen a felszámolás kezdő időpontjában a végelszámoló volt az a személy, akit a Cstv. 31.§-ában írt kötelezettségek terheltek, és jelentősége lehet-e annak, hogy a kényszer-végelszámoló nem kísérelte meg az adós iratainak birtokba vételét.

meghatározza a vezető tisztségviselő kötelezettségét. A

A tanácskozás

hangzottak el:

során az alábbi álláspontok

I.

A Ctv. 98.§ (3) bekezdése hasonlóan a Cstv. 31.§-ához

Ctv. 98.§ (5) bekezdése szerint ennek nem megfelelő teljesítése esetén az ebből eredő károkért a polgári jog általános szabályai szerint kártérítési felelősséggel tartozik. A korábbi vezető tisztségviselő mulasztása esetén a végelszámoló vagy a cég hitelezője kérelmére a cégbíróóság törvényességi felügyeleti eljárás keretében a korábbi vezető tisztségviselőt 100 000 Ft-tól 900 000 Ft-ig terjedő, ismételten is kiszabható pénzbírsággal sújtja.

A kényszer-végelszámolónak tehát megvan a lehetősége arra, hogy az iratok átadását kikényszerítse.

A felszámolási eljárásban nem lehet kötelezni a volt vezető tisztségviselőt, mivel a Ctv. 98.§ (2) bekezdése alapján a megbízatása megszűnik. Olyan feladatért, ami a Cstv. alapján nem kötelezettsége, azért nem lehet bírságotlani vagy költségek megfizetésére kötelezni. Kialakult egy olyan gyakorlat, hogy a végelszámolók törvényességi felügyeleti eljárással kényszerítették arra a vezető tisztségviselőket, hogy a szükséges iratokat átadják. (Dr. Dzsula Mariann)

II.

A Cstv. 63/B.§ (6) bekezdése szerint az adós gazdálkodó szervezet vezetőjét lehet költségviselésre kötelezni, őt hívja fel a Cstv. 31.§-a alapján a felszámoló arra, hogy az adós gazdálkodó szervezet nyilvántartásai, illetve a könyvvezetés hiányosságai esetén, amennyiben a gazdálkodó szervezet nyilvántartásainak, illetve könyvvezetésének

hiányosságait nem pótolja, egyszerűsített felszámolási eljárást fog kezdeményezni. A Cstv. 3.§ (1) bekezdés d/ pontja 2014. március 15. napjától hatályos rendelkezése szerint vezető tisztségviselőnek a Cstv. alkalmazásában a cégjegyzékbe bejegyzett vezető tisztségviselőt kell tekinteni (a Ctv. módosított rendelkezései szerint a felszámolás kezdő időpontjában a cégjegyzékbe a felszámolót a korábban bejegyzett vezető tisztségviselő mellé, és nem helyette kell a cégjegyzékbe bejegyezni)

A Cstv.63/B. § (6) bekezdésének szigorú értelmezése mellett költségviselésre csak az volna kötelezhető, aki a felszámolás alatt is bejegyzett vezető tisztségviselője a társaságnak, az, aki már nincs bejegyezve, hanem csak volt bejegyezve (tehát voltvezető tisztségviselő) már nem volna marasztalható. Ez esetben a felszámolás kezdő időpontja előtt (így a kényszer-végelszámolást megelőzően) törölt vezető tisztségviselő marasztalása nem merülhetne fel, ugyanakkor nem lehetne figyelembe venni a vezető tisztségviselő lemondását sem, holott a vezető tisztségviselői jogviszony a lemondás hatályosulásával, és nem a cégjegyzékből történő törléssel szűnik meg. Ugyanakkor a Cstv.33.§ (1) bekezdése szerint a Cstv.31.§-ában írt kötelezettségek elmulasztása miatt a vezető tisztségviselővel szemben a bírság akkor is kiszabható, ha vezető tisztségviselői minősége megszűnt.

A Cstv.63/B.§ – a Cstv.33.§ (1) bekezdésével is összhangban álló – értelmezése az volna, hogy az kötelezhető költségviselésre, aki akkor volt vezető tisztségviselő, amikor a mulasztás megvalósult (aki 3 éven belül elmulasztotta a beszámoló letétbe helyezési és közzétételi kötelezettségét), illetve akinek a mulasztása összefüggésben áll az irathány miatti egyszerűsített felszámolással (az, akit törölték a cégjegyzékből, és az is aki lemondott, de nem törölték, ha volt Cstv.31.§ szerinti kötelezettsége, és ezt nem teljesítette, iratokat nem adott át, stb.). Ha fő szabályként elfogadjuk, hogy a Cstv.63/B.§

(6) bekezdésében írt vezető tisztségviselőn nem csak a felszámolási eljárás alatt is bejegyzett tisztségviselőt kell érteni, hanem azt is, aki korábban bejegyzett vezető tisztségviselő volt, akkor marasztalás lehetősége már az adott tényállástól függ. (dr. Kovács Ildikó)
Ebben a kérdésben a tanácskozás résztvevőinek nem sikerült egységes álláspontot kialakítani.

II/6.

Ha a Cstv. 63/B. §-ának (1) bekezdése szerinti egyszerűsített felszámolási eljárásban a (6)

bekezdés alapján a vezető tisztségviselőt marasztalja a bíróság az eljárás költségeiben, akkor az általa benyújtott fellebbezés az ügy érdemében hozott határozat elleni fellebbezésnek tekinthető-e, amely miatt szükséges a 30.000 Ft illeték lerovása, illetve a kötelező jogi képviselő?

Egységes álláspont alakult ki abban, hogy a vezető tisztségviselőt marasztaló végzés olyan érdemi végzésnek minősül amelynek esetében 30.000 Ft fellebbezési illetéket kell leróni és kötelező a jogi képviselő [Itv.47.§ (3) bek., Pp.73/A.§ (1) bek. a/pont].

* * *

A tanácskozássra tervezett idő elteltével a III. napirendi pont megtárgyalására már nem került sor.
A tanácskozás résztvevői egyhangúan úgy foglaltak állást, hogy a konzultációt indokoltnak tartják tovább folytatni.

Dr. Kovács Ildikó a Pécsi Ítéltábla tanácselnöke előadta, hogy a Polgári Kollégiumuk vezetőjével történt előzetes egyeztetés alapján a következő konzultáció megszervezését, előkészítését vállalják, előre láthatóan 2016. április hónapra ütemezve.

Dr. Török Judit tanácselnök mint az ülés levezetője megköszönte a részvételt, valamint a Pécsi Ítéltábla Polgári Kollégiumának a következő konzultációra szóló meghívást, majd az ülést berekesztette.

Budapest, 2015. november 13.

Dr. Török Judit Dr. Muzsalyi Róbert
a Kúria Polgári Kollégiuma tanácsjegyző,
Gazdasági Szakágának jegyzőkönyvvezető
vezetője

